

**Magiczny
Kraków**

Kraków podwaja wsparcie dla literatury

2025-04-01

Miasto Kraków z dumą ogłasza znaczące zwiększenie finansowania programów wspierających literaturę i czytelnictwo. W bieżącym roku budżet przeznaczony na Nagrodę Krakowa Miasta Literatury UNESCO (KMLU) został podwojony do 400 tys. zł, a środki na działalność i organizację spotkań autorskich dla księgarń niezależnych w ramach Funduszu Księgarskiego KMLU wzrosły ponad trzykrotnie do 300 tys. zł.

Podwojenie budżetu Nagrody KMLU i nowy harmonogram naboru

Podczas szóstej edycji Nagrody KMLU, realizowanej przez KBF ze środków gminy miejskiej Kraków, budżet został zwiększony z 200 tys. zł do 400 tys. zł. Dodatkowo tegoroczny nabór podzielono na dwie tury: pierwsza trwa do 31 marca, a kolejna rozpocznie się w sierpniu. Dotychczas w ramach pięciu edycji Nagrody KMLU wsparcie otrzymało blisko 200 projektów literackich.

– W obliczu wzrastającej z tygodnia na tydzień liczby zamykających się księgarń kameralnych na terenie całej Polski konieczne jest zwiększanie finansowania na wsparcie tego typu obiektów, szczególnie w Krakowie, który od ponad dekady chlubi się tytułem Miasta Literatury UNESCO. Czuję się zobowiązany do zabezpieczenia interesów tych podmiotów, które w tak ciężkiej sytuacji kontynuują misyjną działalność na rzecz czytelnictwa – mówi prezydent Krakowa Aleksander Myszalski. – Nagroda KMLU jest pionierskim programem i jedną z nielicznych w kraju inicjatyw wspierających projekty nieopublikowane, często będące dopiero w fazie koncepcji. To właśnie dzięki twórczyniom i twórcom Kraków umacnia swoją pozycję jako Miasto Literatury UNESCO. Promowanie i wspieranie tych, którzy wzbogacają naszą kulturę, jest więc naszym priorytetem i obowiązkiem – podkreśla Myszalski.

O wysokim poziomie nagradzanych projektów świadczą sukcesy ich twórców i twórczyń, którzy tylko w 2023 i 2024 roku otrzymali kilkadziesiąt nominacji, nagród i wyróżnień w najważniejszych konkursach literackich w Polsce. Oprócz powyższych osiągnięć należy wymienić chociażby nominację do Paszportów „Polityki” dla Elżbiety Łapczyńskiej i Mateusza Pakuły, nominację do Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego dla Katarzyny Kobylarczyk i Małgorzaty Nocuń, nominację do Nagrody Literackiej Gdynia dla Mateusza Górniaka, a także nominację do Nagrody Conrada oraz przyznanie Wawrzynu. Literackiej Nagrody Warmii i Mazur za rok 2023 (nagroda główna i nagroda czytelników) dla Ishbel Szatraskiej. W ostatnich latach książki autorów uhonorowanych Nagrodą KMLU zaklasyfikowały się również do finałów Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus, Nagrody Literackiej Gdynia i wielu innych.

– Nagroda Krakowa Miasta Literatury UNESCO jest dowodem na to, że inwestowanie w literaturę na wczesnym etapie twórczym przynosi wymierne efekty. Wsparcie finansowe przekłada się na późniejsze osiągnięcia autorów – ich publikacje zdobywają najważniejsze wyróżnienia literackie w Polsce i za granicą. Sukces adaptacji książki Mateusza Pakuły na scenie teatralnej, wejście w międzynarodowy obieg twórczości Małgorzaty Lebdy czy nominacja do Międzynarodowej Nagrody Bookera dla Urszuli Honek, będącej dziś jedną z najbardziej obiecujących polskich autorek – te przykłady pokazują, że decyzje kapituły Nagrody KMLU są trafne i przyczyniają się do rozwoju

literatury na najwyższym poziomie – mówi Barbara Balmas, kierowniczka Działu Literackiego KBF.

Wśród wyróżnionych dotychczas autorów znaleźli się m.in.:

- Małgorzata Lebda z prozą poetycką Łakome tłumaczoną m.in. na języki angielski, hiszpański i niemiecki; książka trafiła do finałów nagrody Nike i Nagrody Conrada. Obecnie Łakome oczekują na ekranizację
- Urszula Honek, laureatka Nagrody Conrada za książkę Białe noce, nominowana do Międzynarodowej Nagrody Bookera
- Mateusz Pakuła z książką Jak nie zabiłem swojego ojca i bardzo tego żałuję, która zdobyła Nagrodę Literacką Gdynia, a spektakl na podstawie tego utworu święci triumfy na festiwalach teatralnych
- Anna Goc z reportażem Głusza, za który otrzymała m.in. Nagrodę im. Ryszarda Kapuścińskiego i Nagrodę im. Beaty Pawlak.

Pełna lista laureatów jest dostępna na stronie: [Nagroda KMLU](#).

Wyróżnione projekty reprezentują zarówno duże wydawnictwa, takie jak Znak, Wydawnictwo Czarne czy Wydawnictwo Literackie, jak i niszowe oficyny, m.in. Wydawnictwo Ha!art, Wydawnictwo Drzazgi, Wydawnictwo Officyna czy Wydawnictwo Nisza.

Znaczące wsparcie dla niezależnych księgarń

W odpowiedzi na trudności, z którymi boryka się rynek książki, Kraków zwiększył w tym roku finansowanie dla niezależnych księgarń z 85 tys. zł do 300 tys. zł w ramach Funduszu Księgarskiego KMLU (wcześniej Księgarnie Odporne). W tym roku nabór do programu rozpocznie się w pierwszej połowie kwietnia. W 2024 roku wsparcie przyznano czternastu księgarniom i jednemu antykwariatowi – otrzymane w ramach dotacji kwoty zostały przeznaczone na organizację wydarzeń oraz promocję książek wydanych pod patronatem Krakowa Miasta Literatury UNESCO. Obecnie pod Wawelem działa ponad 30 niezależnych księgarń i antykwariatów, a Kraków – jako Miasto Literatury UNESCO – dokłada starań, by w skomplikowanych warunkach rynkowych zagwarantować strategiczne wsparcie dla tych podmiotów.

Drugi nabór do programu Nagrody KMLU rozpocznie się w sierpniu. Więcej szczegółów o [kryteriach i warunkach](#).

O starcie i warunkach naboru do programu wsparcia dla księgarń będziemy informować wkrótce.